

Det kongelige nærings- og fiskeridepartement
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse- endring av lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføring av tre nye anskaffelsesdirektiver

Innledning

Det vises til Høringsbrev av 17.03.2015 hvor departementet inviterer til å inngi uttalelser i anledning endring av lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføring av tre nye anskaffelsesdirektiver.

UiT Norges arktiske universitet(UiT) oversender med dette høringsuttalelse på vegne av Universitetet i Bergen(UiB), Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet(NTNU), Universitetet i Oslo(UiO), samt UiT selv.

I det følgende følger uttalelser relatert til «Høringsnotat 1» og «Høringsnotat 2». For øvrig vises det til felles uttalelse avgitt av universitetene i anledning NOU 2014: 4. Det bes om at uttalelsene ses i sammenheng.

Høringsnotat 1

Forslaget til endringer i LOA støttes i hovedsak av universitetene.

Vi vil knytte en særlig bemerkning til § 3. I direktivets artikkel 2 fremkommer det i pkt 1 nr. 2 en uttrykkelig henvisning til direktivets bilag I slik at «Statlige myndigheter» blir entydig definert. Denne klarheten som direktivet skaper gjennom opplisting av statlige myndigheter i bilag I, finner vi ikke i departementets nåværende forslag til lov. Det er ønskelig at departementet skaper denne klarheten, gjerne gjennom å lage en egen liste som tas inn som et vedlegg til ny lov, eller ved å ta inn en referanse til en liste slik at samme klarhet etableres.

Forslaget til ny § 6 støttes spesielt. Økt fokus på ivaretagelse av miljøhensyn og respekt for grunnleggende menneskerettigheter i anskaffelsesregelverket er nødvendig ut fra konkurransehensyn. Det bryter med prinsippet om likebehandling når en leverandør som ikke respekterer grunnleggende menneskerettigheter og skader miljøet kan konkurrere om et offentlig anbud på lik linje med seriøse leverandører. Seriøse leverandører taper

anbudskonkurranser fordi det offentlige ikke etterprøver om prisen de får gjenspeiler lovlige arbeidsforhold og forsvarlig miljøhåndtering. Det nye forslaget kan bidra til å fremme rettferdig konkurranse mellom leverandører som opptrer i tråd med loven og samfunnets forventninger om anstendige produksjonsforhold. Dette er igjen avgjørende for å sikre effektive og velfungerende markeder. Ny § 6 kan gi bevissthet og trygghet hos alle oppdragsgivere om hva som bør prioriteres.

Når det gjelder forslag til ny § 7a viser vi til vårt hørings svar til NOU 2014:4. Vi ba der i punkt 14 om at reglene knyttet til innsyn revurderes. Dette fordi behandlingen av innsynsbegjæring er svært ressurskrevende uten at vi kan se at leverandørenes bruk av innsynsretten nødvendigvis støtter opp om formålet med Offentleglova. Det er sjelden vi får krav om innsyn fra journalister eller andre. Enkelte leverandører opplyser at de ber om innsyn av prinsipp. Ofte fører en innsynsbegjæring til at alle ber om innsyn i alles tilbud, uten at man har indikasjoner på at leverandørene ønsker å lære noe av dette eller etterspør dette for å vurdere om konkurransen er gjennomført på en god måte. Der en anskaffelse har flere tilbydere medfører dette et omfattende arbeid for oppdragsgiveren, uten at dette står i forhold til hva leverandørene oppnår.

Vi foreslår at ny § 7a begrenser hvilke dokumenter det kan gis innsyn i. Dette kan gjøres enten ved at Offentleglova bare gjelder dokumenter knyttet til anskaffelser over en viss verdi, for eksempel NOK 500 000. Eller at loven gjelder dokumenter knyttet til en anskaffelse, inkludert vinnende tilbud og anskaffelsesprotokoll, men ikke de andre tilbudene. Et annet alternativ er at leverandørene kan kreves for et gebyr for innsyn i dokumenter utover protokoll og vinnertilbud. Dette for å skape en viss terskel for å be om innsyn når motivet bak begjæringen ikke er å forsikre seg mot grove saksbehandlingsfeil o.l.

Når det gjelder lovens § 7b og 7c ser det ut som om departementet har lagt til grunn at kun enkeltparagrafer skal gjøres gjeldende for virksomheter som ikke allerede er omfattet av Forvaltningsloven og Offentleglova. Begge lovene har imidlertid egne saksbehandlingsregler, herunder opplysningsplikt, frister mm. Det foreslås følgelig at det tydeliggjøres at også disse bestemmelsene kommer til anvendelse.

Høringsnotat 2

Innledningsvis til høringsnotatet ber departementet om høringsinstansenes syn på om departementet har oppnådd hovedmålet om en struktur som sikrer at reglene når best mulig frem til dem de angår.

I det store og hele mener vi at departementet har oppnådd målsetningene gjennom den måten de foreslår å implementere direktivets muligheter på. Der departementet har hatt valgmuligheter er disse gjennomgående videreført til den enkelte oppdragsgiver, slik at det er opp til oppdragsgivers organisering, ambisjonsnivå og konkrete innkjøpsfaglige skjønn å velge løsninger som passer best for den enkelte. En rekke steder vil det imidlertid være slik at noen prinsipper som fastsettes i direktivet også bør gjelde enhver anskaffelse. Således er det universitetenes anbefaling at en både i loven og i forskriftens felles del, samt det som skal gjelde for anskaffelser som ikke er omfattet av EØS-direktivet velger samme gjennomgående begrepsbruk. Felles ordlyd må benyttes der hensikten er at formuleringene skal ha samme innhold med det tilfølge at en oppnår mer harmonisert fortolknings- og rettspraksis. Dette vil medføre en betydelig forenkling og effektivisering av regelverket som helhet.

2. Almennelige bestemmelser

2.2 Unntak:

Universitetene støtter departementets forslag om å fordele unntaksreglene over flere bestemmelser for å tydeliggjøre innholdet i hver enkelt regel. Det vil medføre en mer oversiktlig oppbygning basert på unntakenes art.

2.6.1 Generelt:

Universitetene støtter departementets forslag til plassering av fristberegningsbestemmelsen. Dersom denne bestemmelsen skal anvendes på alle delene av forskriften må den plasseres i del I og ikke i del II.

Bestemmelsen om rådgiverhabilitet må plasseres i del I ettersom generelle overlappende prinsipper (eks. god skikk) krever mye av det samme som bestemmelsen om rådgiverhabilitet.

2.6.2 Kontraktsvilkår:

Universitetene støtter forslaget om at kontraktsvilkårene enten skal angis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Det vil medføre en forenkling i forhold til evt. diskusjoner om vilkårene etter valg av leverandør og før kontraktsignering. Dersom leverandøren uttrykkelig ikke tar forbehold, anses kontrakten som akseptert. I tillegg fordrer dette at oppdragsgiver alltid – og før – kunngjøring må ta stilling til hvilke vilkår som skal gjelde for leveransen. Det må imidlertid tas forbehold om at det ikke alltid er mulig å angi kontraktsvilkårene i forkant.

3. Anskaffelser over EØS-terskelverdiene

3.1 Struktur:

Universitetene foreslår at de relevante delene av denne delen av forskriften flyttes til del I, eksempelvis bestemmelsene som gjelder planlegging. Dette fordi mye av de samme prinsippene vil gjelde uavhengig av anskaffelsens verdi.

Videre må denne delen harmoniseres med systematikken i del II på de områder hvor det er sammenfallende regler/prosess. Ettersom hensikten med den nye strukturen er å følge rekkefølgen i en anskaffelsesprosess foreslår vi at punkt 3.2.5 «valg av anskaffelsesprosedyre» plasseres før punkt 3.2.2 «Konkurransegrunnlag». Dette fordi valg av konkurransegrunnlag og oppbygging av dette er avhengig av hvilken prosedyre som er valgt i forkant.

Bestemmelsene i kapittel 7 foreslås å flyttes til Del I da dette uansett vil gjelde alle anskaffelser. På den måten unngår en uklarhet i hva som gjelder ved dialog med markedet før konkurranse for anskaffelser som ikke er omfattet av EØS-regelverket. Etter vårt syn er dette helt tilsvarende som fellesbestemmelser vi ellers finner i del I.

3.2.5 Valg av anskaffelsesprosedyre:

Forslaget om å videreføre konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring støttes av universitetene. Bestemmelsen bidrar i stor grad til mer effektiv ressursbruk.

Videre støtter vi forslaget om å danne en egen bestemmelse som regulerer tilfeller der oppdragsgiver kan gå direkte til en leverandør. En egen bestemmelse vil medføre bedre systematikk, samt at det blir mer tydelig når denne muligheten kan benyttes.

3.2.7 Kravspesifikasjoner:

Universitetene ser det som positivt at kravspesifikasjonen kan inneholde krav til alle faser av produktets livssyklus uten at dette behøver ha tilknytning til produktets egenskaper. Dette vil medføre at eksempelvis etiske krav kan stilles. Vi ønsker å knytte en særlig kommentar til § 11-1 hvor følgende ordlyd er foreslått:

*« (3) Med mindre annet er fastsatt i rettslig bindende tekniske regler, skal kravspesifikasjonene utformes enten
a) som ytelses- eller funksjonskrav, inkludert miljøegenskaper;»*

Universitetene foreslår isteden følgende ordlyd:

*«(3) Med mindre annet er fastsatt i rettslig bindende tekniske regler, skal kravspesifikasjonene utformes enten
a) som behovs- ytelses- eller funksjonsbeskrivelser, herunder eventuelle ytelses- eller funksjonskrav, inkludert miljøegenskaper;»*

Denne alternative formuleringen vil bidra til å fokusere primært på virksomhetenes mål, behov og de funksjonelle egenskapene en anskaffelse er ment å dekke. Selvfølgelig kan det i tillegg komme konkrete krav som skal etterkommes, og i særdeleshet krav til beskrivelse av hvorledes behov og funksjonalitet er oppfylt på. Dette muliggjør på en god måte at oppdragsgiveren legger vekt på å beskrive sine behov slik at det skapes størst mulig rom for at leverandørene kan beskrive sine løsninger.

3.2.12 Oppdeling av kontrakt:

Universitetene støtter forslaget om å unnlate å innføre en plikt for oppdragsgiver til å dele opp kontrakter. Dette begrunnes blant annet med at det potensielt vil kreve økte ressurser og vil øke den administrative byrden for oppdragsgiver ved at oppdragsgiver enten konsekvent må åpne for tilbud på deler av anskaffelsen, eller gjennomføre flere konkurranser. En slik plikt vil videre medføre et u hensiktsmessig stort arbeide i oppfølgingsfasen for kontraktene ettersom det er flere leverandører å forholde seg til innenfor samme anskaffelsesområde/-objekt. Særlig vil dette by på problemer ved eksempelvis flere ulike serviceavtaler og garantiperiode innenfor samme utstyr/vare.

Videre støtter vi forslaget om at oppdragsgiver skal gis anledning til å forbeholde seg retten til å tildele en samlet kontrakt til en leverandør, selv om kontrakten er delt opp i delkontrakter, såfremt denne samlet sett oppfylder tildelingskriteriene bedre enn ved tildeling av en rekke delkontrakter. Forslaget vil etter vårt syn være helt i tråd med et av revisjonsprosessens hovedformål: økt fleksibilitet.

3.2.15 Bruk av elektroniske signaturer:

Universitetene anser det som positivt at oppdragsgiver skal stille krav til innsending av dokumenter som medfører sikkerhet for at oppdragsgiver kan knytte innsenderen av tilbud til innholdet i dokumentene. Dette fordi det per nå ikke nødvendigvis foreligger juridisk binding mellom innsender og reell tilbyder.

3.3.1 Fremgangsmåte ved valg av leverandør og tildeling av kontrakt:

Universitetene er enig i at det bør være opp til oppdragsgiver i den enkelt sak å vurdere fremgangsmåten ved evaluering og avvisning innenfor de rammer som for øvrig fremgår av regelverket.

3.3.3 Tilbudet:

Universitetene støtter forslaget om at samme løsning må benyttes for del II og III. Det vil bidra til en harmonisert og enhetlig systematikk.

3.4.3 Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren:

Universitetene støtter den sidestillingen som departementet har valgt og den løsningen som foreslås. Videre anbefales det at dette gjøres likt uansett hvilken del av forskriftenes som blir gjeldende.

Vi takker for muligheten til å inngi uttalelse.

Vennlig hilsen

Eli M. Pedersen
økonomidirektør

Susanne Nyseth
rådgiver

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Kopi

NTNU
UiB
UiO